

ОСНОВНИ ДАННИ ЗА КУЛТУРАТА В ОБЛАСТ ШУМЕН ПРЕЗ 2022 ГОДИНА

Статистическите изследвания на НСИ в областта на културата осигуряват информация за дейността на музеите, театрите, библиотеките, кината, радио- и телевизионната програмна дейност, производството на филми и читалищната дейност. Основните показатели и обхватът на изследванията са в съответствие с методологическите препоръки на ЮНЕСКО.

Културни институции са музеите, театрите и музикалните колективи (сценичните изкуства) и библиотеките.

Музеи

Към 31.12.2022 г. в област Шумен функционират 4 музея, регистрирани съгласно Закона за културното наследство.

През 2022 г. музеите на областта са посетени от 144.9 хил. посетители, като 8.1 хил. от тях са чужденци, а 18.8 хил. от посещенията са осъществени в дните със свободен вход. В сравнение с 2021 г. общият брой посетители се е увеличил със 7.9%. Регистрирано е и увеличение на чуждестранните посетители - с 11.3%.

Към 31.12.2022 г. наличността на фондовите единици в музеите на област Шумен е 207.9 хил., като 41.9 хил. от тях са електронни.

Персоналът на музеите през 2022 г. в областта е 102 души (92 щатни и 10 извънщатни), като в сравнение с 2021 г. се увеличава с 4.1%.

Сценични изкуства

През 2022 г. в държавния драматично-куклен театър в гр. Шумен са организирани 296 представления, посетени от 21.7 хил. зрители, като спрямо 2021 г. представленията се увеличават със 119.3%, а посещенията нарастват над два пъти. Средният брой посетители на едно представление нараства от 53 лица през 2021 година на 73 лица през 2022 г.

През 2022 г. в област Шумен развиват дейност 2 музикални колектива. Представленията на тези колективи се увеличават с 64.1%, а посещенията нарастват близо четири пъти в сравнение с 2021 година.

Библиотеки

През 2022 г. в област Шумен броят на библиотеките с фонд над 200 хил. библиотечни единици остава непроменен спрямо предходната година (2). Общият им фонд се състои от 1 050.8 хил. библиотечни документа: книги, продължаващи издания - вестници, списания, бюлетини и др., като в структурата му с най-висок дял са книгите - 84.8% (891.6 хил.).

Регистрираните читатели са 12.7 хиляди. В сравнение с предходната година посещенията се увеличават с 26.5% и достигат 196.2 хиляди.

Заетият библиотечен фонд е 196.6 хил. библиотечни единици.

Кино

През 2022 г. в област Шумен са прожектирани 80 филма, а броят на прожекциите е 1 039. Според националността филмите се разпределят, както следва: 22 български, 18 европейски, 38 от САЩ и 2 от други страни. Броят на зрителите през годината е 9.9 хиляди.

Читалищна дейност

Народните читалища са традиционни самоуправляващи се български културно-просветни сдружения в населените места, които изпълняват и държавни културно-просветни задачи¹. Изследването на читалищната дейност се провежда веднъж на пет години в съответствие с Националната статистическа програма и е изчерпателно, като обхваща всички читалища на територията на Република България, регистрирани в съответствие със Закона за народните читалища (ЗНЧ).

Към 31.12.2022 г. действащите читалища на територията на област Шумен са 126, от тях 23 (18.3%) са в градовете, а 103 (81.7%) в селата. В сравнение с 2017 г. броят на читалищата намалява с 4. Членовете на читалищата на областта са 9 610, като спрямо 2017 г. броят им намалява с 233, или с 2.4%.

През 2022 г. във функциониращите читалища на областта са налични следните услуги:

- В 120 читалища, или 95.2% от всички читалища, има действащи библиотеки;
- 104 (82.5%) разполагат със зала за представления;
- 72 читалища (57.1%) предлагат услуги за ползване на компютри с достъп до интернет за потребители.

През 2022 г. от читалищата в област Шумен са организирани общо 2 285 културни и творчески прояви. Най-голям е броят на организирани от читалищата чествания на бележити дати и годишнини - 769, следван от празненства и фестивали - 677.

Издателска дейност

Националният статистически институт ежегодно публикува данни за издадените книги и брошури, продължаващите издания (вестници, списания, бюлетини и периодични сборници), както и за електронните публикации. Източник на информацията е Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“, като основните показатели са в съответствие с методологическите препоръки на ЮНЕСКО.

През 2022 г. в област Шумен са издадени 172 книги с тираж 18.6 хил. екземпляра и 2 брошури с тираж 0.4 хил. броя. В сравнение с предходната година броят на издадените книги и брошури намалява с 61 (26.0%), а средният тираж² се увеличава от 107 през 2021 г. на 108 през 2022 г., или с 0.9%.

¹ Чл. 2, ал. 1 от Закона за народните читалища (ЗНЧ), обн. ДВ бр. 89 от 22 октомври 1996 година.

² Отношение на общия тираж към броя на издадените книги и брошури.

Методологични бележки

Информация за дейността на **музеите** се получава в резултат на регулярно провеждано годишно наблюдение. Тяхната дейност се характеризира чрез: музейните фондови единици; посетителите; културно-просветната работа; персонала; приходите и разходите и материално-техническата база. В броя на музеите се включват самостоятелните музеи, създадени по реда на чл. 25, ал. 1 и ал. 2 от Закона за културното наследство (обн., ДВ, бр. 19 от 13 март 2009 г.), и извършвали дейност през съответната година.

Сценичните изкуства са предмет на отделно годишно изследване. Единици на наблюдение са театрите, оперите, оперетите, цирковете, музикалните колективи, дружествата и сдруженията, които са организирали и провели рецитали и концерти (естрадни, фолклорни, симфонични, камерни, хорови, на духови оркестри, смесени и други). Тяхната дейност обхваща следните основни характеристики: сцени, места, представления, посетители, постановки по националност на автора, включително нови постановки.

Предмет на годишно статистическо наблюдение е и дейността на **библиотеките** с библиотечен фонд над 200 хиляди единици. Тяхната дейност обхваща следните основни характеристики: библиотечен фонд (книги, продължаващи издания и други библиотечни документи), читатели, посещения, зает библиотечен фонд, персонал, приходи и разходи, компютри, площ на библиотеките.

Дейността на **кината** се обхваща чрез следните основни характеристики: места, екрани, прожекции, зрители, приходи от билети. Не се наблюдават киноклубовете и подвижните кина.

Изследването на **читалищната дейност** се провежда веднъж на пет години в съответствие с Националната статистическа програма и е изчерпателно, като обхваща всички читалища на територията на Република България, регистрирани в съответствие със Закона за народните читалища (ЗНЧ).

Изследването на издателската дейност се провежда годишно и обхваща дейността на държавните и частните издателства и редакции. Данните се предоставят на НСИ от Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ (всички депозирани издания за годината). В броя на книгите и брошурите не се включват изданията с тясно ведомствено предназначение, с временен и рекламен характер и обем по-малък от четири страници.

Брошура е непериодично печатно издание с най-малко пет, но с не повече от 48 страници, издадено в страната, което е на разположение на обществеността.

Книга е непериодично излизащ печатен документ с най-малко 49 страници, издаден в страната, който е на разположение на обществеността.

Тираж е общият брой на екземплярите, отпечатани от едно заглавие.

Повече информация и данни от изследванията в областта на културата могат да се намерят на сайта на НСИ (<http://www.nsi.bg/bg/node/3552/>) и в Информационна система ИНФОСТАТ на НСИ (https://infostat.nsi.bg/infostat/pages/module.jsf?x_2=36).